

30.01.2023

Językoznawstwo

Prace aksjologiczne. Język - literatura - kultura, tom 3, 2022

Autor/Redaktor: Monika Katarzyna Kaczor, Piotr Jan Kładoczny

Wydawnictwo: Uniwersytet Zielonogórski

ISBN: 9788378434949

Świat opiera się na wartościach. Aksjologizowanie jest zjawiskiem powszechnym i codziennym, które spotykamy w większości sfer naszego funkcjonowania. Ludzie organizują w ten sposób przestrzeń, budują na ich podstawie relacje z innymi i oceniają wszelakie działania oraz wytwory tych działań. (...)

Żyjemy w czasach, gdy dociera do nas mnóstwo informacji, jesteśmy mobilni i łatwo zmieniamy otoczenie, a technika wprowadza nas w przestrzeń wirtualne. To sprawia, że ludzie mają dostęp do nowych artefaktów i sytuacji, które podlegają osądowi uczestnika. Czy w związku z tym wciąż wykorzystuje się te same wartości i kryteria, czy też ulegają one wymianie? Zmiany zachodzą również pokoleniowo. Kolejne generacje dorastają i coraz śmielej zabierają publicznie głos na każdy temat. Warto przyglądać się, jak różni ludzie postrzegają i oceniają otaczający świat.

W kolejnym tomie „Prac Aksjologicznych” zagadnienia poświęcone aksjologii dotyczą kilku obszarów. W pierwszej części artykuły mają charakter ogólny i przekazują wyniki badań prowadzonych w zakresie filozofii i odniesień kulturowych. (...) Druga część prezentowanego tomu osadza się na wartościach eksponowanych w języku i przekazach tekstowych. (...) Trzecia część niniejszego tomu została poświęcona literackim ujęciom wartości.

(fragment *Wstępu*)

Spis treści

I. KANON WARTOŚCI AKSJOLOGICZNYCH W FILOZOFII I KULTURZE

1. **Janusz Królikowski** – Chrześcijańskie wartości europejskie. Geneza, znaczenie i oddziaływanie
2. **Małgorzata Gamrat** – Prawda, piękno i dobro w paryskich wykładach Victora Cousina

3. **Anna Dobies** – Le concept de la valeur en philosophie
4. **Piotr Prusinowski** – Między aktorstwem a histerią w filmie Andrzeja Żuławskiego *Na srebrnym globie*
5. **Izabela Taraszcuk** – Magnetyzm miłości bliźniego w filmach *Niebieski*, *Kadysz dla przyjaciela* i *Maria Magdalena*
6. **Mikołaj Budniak** – Show-biznes jako szczególny rodzaj rewolucji kulturowej na tle wybranych koncepcji psychologicznych człowieka
7. **Liliia Pyvovar** – Wartości utrwalone w nazwach ulic (na przykładzie Częstochowy i Humania)
8. **Katarzyna Węgorowska** – Językowo-kulturologiczne prawdy o lubuskich miodach (na podstawie wybranych, kulinarnych opracowań poświęconych regionalnym specjałom Ziemi Lubuskiej)
9. **Edyta Bartkowiak** – Dobro dziecka w pedagogiach zakonnych. Wybrane przykłady

I. TRIADA AKSJOLOGICZNA W JĘZYKU

1. **Michał Drożdż, Katarzyna Drąg** – Komunikowanie dobra w świetle podmiotowości kompetencji komunikacyjnych – inspiracje personalistyczne
2. **Monika Szymańska** – Semantyka przymiotnika *piękny* a znaczenie innych leksemów wyrażających ocenę estetyczną
3. **Magdalena Steciąg** – „Coś jest ze światem nie tak”. Mowa noblowska Olgi Tokarczuk w perspektywie ekolingwistyki zaangażowanej, czyli o wartościach i antywartościach w kontekście zachowania życia na Ziemi
4. **Piotr Kładoczny** – Wartościowanie w komentarzach redaktorów TVP Kultura po występach uczestników XVIII Międzynarodowego Konkursu Chopinowskiego w 2021 r.
5. **Bartłomiej Cieśla** – Deprecjonowanie wyznania religijnego w dyskusjach między katolikami a protestantami – dziedziny wartościowania
6. **Aleksandra Kalisz** – Intryga w języku. O knuciu i knowaniu z perspektywy genealogii lingwistycznej
7. **Małgorzata Karczewska** – Nie-Piękno w języku i kulturze: łamanie zasad grzeczności językowej jako strategia nadawcza w twórczości polskiego heavymetalowego zespołu *Nocny Kochanek*
8. **Ewelina Tyc** – Styl indywidualny dziennikarza radiowo telewizyjnego Roberta Kantereita
9. **Renata Bizior** – Prawda w gazetach rękopiśmiennych z 2. połowy XVIII wieku (na wybranym materiale). Rekonesans badawczy
10. **Joanna Gorzelana** – Leksemy *dobro*, *dobry*, *dobrze* w listach do redakcji „Monitora”
11. **Danuta Piekarz** – „Imiona” zazdrości w językach biblijnych i w wybranych językach współczesnych

12. **Monika Kaczor** – Kilka słów o cnocie (na podstawie dyskusji publicznych)

I. **DOBRO, PRAWDA, PIĘKNO - W KRĘGU ZAGADNIEŃ LITERACKICH**

1. **Radosław Sztyber** – „Tu, czyli tam”. O czasie i szacunku (wybrane aspekty prozy Krzysztofa Fedorowicza)
2. **Ewa Tichoniuk-Wawrowicz** – Nowotwór jako metafora. Kłosek, Sontag, Fallaci
3. **Mirosława Szott**, Prawda wierszy Marty Podgórnik, czyli próba dotarcia do poetyckiej receptury
4. **Anna Naplocha** – Kto jest ofiarą, a kto jest bestią? O przewartościowaniu pojęć *humanitas* i *animalitas* w *Nakarmić wilki* i *Requiem dla wilka* Marii Nurowskiej
5. **Katarzyna Cudzych-Budniak** – Koncepcja „głośnej” poezji Mirona Białoszewskiego i jej wpływ na interpretację jego twórczości na przykładzie wiersza „Ja lubię ciemno...”
6. **Tadeusz Linkner** – Międzywojenne artykuły gimnazjalistek z Kaszub i Krakowa
7. **Janusz Łastowiecki** - „Tereny zastrzeżone dla poezji”, czyli oryginalne słuchowiska poetyckie i ich obecność w radiu (próba definicji, przykłady wybranych realizacji tego nurtu)

I. **DEBIUTY NAUKOWE**

1. **Tina Boś** – Refleksje nad przemijaniem i istotą czasu w codziennym życiu człowieka. Analiza pragmatyngwistyczna felietonów Macieja Stuhra
2. **Joanna Gorzelana, Karol Warchoń** – Wartość stylistyczna wybranej leksyki w felietonach Krzysztofa Stanowskiego
3. **Małgorzata Malczyk** – Wizerunki aktorów kina niemego w Hollywood (Bara – Pickford – Fairbanks)
4. **Piotr Michalczyk** – Analiza mowy ciała dziennikarzy sportowych na przykładzie Michała Pola oraz Mateusza Borka
5. **Patryk** **Wiśniewski**
– Multimodalna analiza protestów antycovidowych z 2020 r. w Polsce
6. **Katarzyna Zacharkiewicz** – Kreacja postaci kobiecej w „Chamie” Elizy Orzeszkowej

Rok publikacji: 2023

Strony: 715

Słowa kluczowe: język wartości, aksjologia